

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет освітніх наук та мистецтв
Кафедра мистецтв

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
мистецтв

« _____ » _____ 20 ____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший бакалаврський

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітня програма 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
)

Форма навчання денна
(денна, заочна,)

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

(назва навчальної дисципліни)

розроблена на основі освітньо-професійної програми 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,

(назва ОПП)

навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,

(шифр і назва спеціальності)

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент Стрітьєвич Т.М.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
мистецтв

Протокол від «26»__серпня____2025 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання образотворчого мистецтва» для студентів спеціальностей 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за першим бакалаврським рівнем вищої освіти. – ЦПУ імені В. Винниченка, 2025. – 17 с.

Ó Стрітьєвич Т.М., 2025 рік
Ó ЦПУ ім. В. Винниченка,
2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Нормативна/ за вибором	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (шифр і назва)	Рік підготовки	
		3-й	-й
Семестр			
Загальна кількість годин – 120		5,6-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітня програма: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (шифр і назва)	Лекції	
		8/6 год.	год.
	Практичні, семінарські		
	22/22год.	год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	30/32 год.	год.	
	Індивідуальні завдання:		
	год.		
	Вид контролю:		
	залік	Екзамен/ залік	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни ознайомити студентів з методикою викладання образотворчого та декоративного мистецтва, її історією, змістовними компонентами при викладанні образотворчого мистецтва у закладах освіти та культури, визначити особливості образотворчої діяльності, прийоми, методи та форми навчання образотворчому мистецтву у сучасних умовах; розвиток особистісних якостей студентів, творчого потенціалу, педагогічної майстерності; виробити власний стиль і методику викладання, не обмежуючись тематикою.

Завдання вивчення дисципліни передбачає набуття знань, вмінь та навичок в таких напрямках:

володіння методикою викладання образотворчого мистецтва у закладах освіти та культури;

знання особливостей психофізіологічного розвитку дітей, їх можливостей в образотворчій діяльності;

розуміння художньо-виразних засобів образотворчого мистецтва та естетичних якостей дитячої художньої творчості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: науково-теоретичні основи викладання образотворчого мистецтва у закладах освіти та культури; завдання зміст та структуру програм з образотворчого мистецтва, специфіку поглибленого вивчення образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі, художній школі та позашкільних заняттях з образотворчого мистецтва; методику проведення уроків та занять образотворчого мистецтва відповідно до вікових, індивідуальних особливостей та професійного рівня; нові технології різних видів мистецтва; відомості з теорії образотворчої граматики; загальні принципи і методи перспективного зображення предметів навколишньої діяльності; закони лінійної і повітряної перспективи; послідовність роботи над натюрмортом, пейзажем, зображення людини, тварини, птаха; технічні прийоми роботи, властивості різних художніх матеріалів; особливості й закономірності створення тематичних композицій. вміти: володіти методикою викладання різних видів занять із образотворчого мистецтва, використовуючи різні форми і методи навчання; володіти методикою особистісно-орієнтованого навчання; планувати роботу з образотворчого мистецтва; вміти працювати з методичною літературою; на практиці застосовувати знання отримані під час навчання;

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

Як результат вивчення навчальної дисципліни у студентів формується здатність викладати образотворче мистецтво у закладах освіти та викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Знання та розуміння предметної галузі та професійної діяльності. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність працювати автономно та набути навички міжособистісної взаємодії. Навики здійснення безпечної діяльності. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність бути критичним і самокритичним. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Володіння культурою мислення, що виявляється в здатності сприймати й узагальнювати інформацію відповідно до представлених цілей підготовки фахівця під час вивчення дисципліни. Прагнення до саморозвитку, постійного підвищення кваліфікації та майстерності. Правильне використання різних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів; уміння влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності. Вміння самостійно поглиблювати знання в рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних засобів технічної інформації. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Мають володіти навчальними методиками, теорією та методикою професійної художньої освіти та дидактикою викладання спеціальних дисциплін з фаху, формувати естетичні смаки, художні навички учнів дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти. Здатність здійснювати збереження, обробку та редагування професійної інформації з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

Здатність використовувати виразну мову образотворчого мистецтва в процесі власної професійної діяльності для сприяння створенню художніх заходів, мистецьких рухів, акцій тощо

Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу. Здатність організувати заходи до культурно-просвітницьких установ з метою поглиблення отриманих знань з історії образотворчого мистецтва. Здатність створювати в колективі мікроклімат, який сприяє засвоєнню знань і розвитку особистості в цілому. Здатність розуміти культурно-суспільні процеси і впливати на ціннісну орієнтацію учнів. Здатність до спілкування за допомогою синтезу мистецтв. Знання з теорії та методики образотворчого мистецтва. Розуміння та здатність застосовувати на практиці методи, прийоми та засоби навчання образотворчому мистецтву відповідно вікових особливостей учнів та вимогам сучасної школи. Розуміння особливостей педагогічного малюнку та ефективного застосування його у навчально-виховному процесі. Пробуджувати естетичні відчуття, сприяти естетичному, національному та патріотичному вихованню засобами образотворчого мистецтва.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль/блок 1. Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва.

Сучасний стан та напрямки викладання образотворчого мистецтва у закладах освіти та мистецтва. Зміст та завдання образотворчого мистецтва як навчального предмета. Вимоги до викладання та викладача образотворчого мистецтва. Сучасні навчально-методичні матеріали.

Історія методики викладання образотворчого мистецтва. Дитячий малюнок як феномен художньої культури. Особливості образотворчої діяльності учнів.

Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва. Методи, прийоми та форми організації навчального процесу з образотворчого мистецтва. Методики зображення з натури, по пам'яті, за уявою.

Змістовий модуль/блок 2. Організація навчального процесу з образотворчого мистецтва

Діючі програми з образотворчого мистецтва. Реалізація основних образотворчих проблем з образотворчого мистецтва (Колір, композиція, простір, форма та об'єм). Розвиток уяви, художньо-образного мислення. Планування та організація навчального процесу з образотворчого мистецтва: у закладах освіти та культури. Календарно-тематичне планування з образотворчого мистецтва у позакласній та позашкільній діяльності з образотворчого мистецтва з образотворчого мистецтва (організація гурткової роботи).

Змістовий модуль/блок 3. Особливості проведення занять з образотворчого мистецтва.

Педагогічний малюнок як основна форма навчання образотворчого мистецтва. Вимоги до наочності.

Структура занять з образотворчого мистецтва в спеціалізованих навчальних закладах (художня школа). Особливості занять сприйняття мистецтва та навколишньої дійсності. Особливості занять малювання з натури. Особливості оцінювання дитячих робіт.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль/блок 1. Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва III курс 5 семестр						
Зміст та завдання образотворчого мистецтва як навчального предмета.		2	2			2
Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва. Методи, прийоми та форми організації навчального процесу з образотворчого мистецтва.		2	2			4
Діючі програми з образотворчого мистецтва.			2			4

Дитячий малюнок як феномен художньої культури. Особливості образотворчої діяльності учнів.		2	4			4
Історія методики викладання образотворчого мистецтва. Сучасні навчально-методичні матеріали.			4			6
Вимоги до викладання та викладача образотворчого мистецтва.		1	2			4
Методики зображення з натури, по пам'яті, за уявою		1	6			6
		8	22			30
Змістовий модуль/блок 2. Організація навчального процесу з образотворчого мистецтва						
III курс 6 семестр						
Аналіз діючих програми з образотворчого мистецтва.		1	4			6
Реалізація основних образотворчих проблем з образотворчого мистецтва (Колір, композиція, простір, форма та об'єм).		2	4			6
Розвиток уяви, художньо-образного мислення (вправи)		1	4			4
Планування та організація навчального процесу з образотворчого мистецтва:		1	4			6
Календарно-тематичне планування з образотворчого мистецтва у спеціалізованих навчальних закладах (художня школа).		1	8			8
Усього годин		6	22			28

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль/блок 1. Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва III курс 5 семестр	
	Зміст та завдання образотворчого мистецтва як навчального предмета.	2
	Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва. Методи, прийоми та форми організації навчального процесу з образотворчого мистецтва.	2
	Дитячий малюнок як феномен художньої культури. Особливості образотворчої діяльності учнів.	2

	Вимоги до викладання та викладача образотворчого мистецтва.	1
	Методики зображення з натури, по пам'яті, за уявою	1
	Всього	8
	Змістовий модуль/блок 2. Організація навчального процесу з образотворчого мистецтва III курс 6 семестр	
	Аналіз діючих програми з образотворчого мистецтва.	1
	Реалізація основних образотворчих проблем з образотворчого мистецтва (Колір, композиція, простір, форма та об'єм).	2
	Розвиток уяви, художньо-образного мислення (вправи)	1
	Планування та організація навчального процесу з образотворчого мистецтва:	1
	Календарно-тематичне планування з образотворчого мистецтва у спеціалізованих навчальних закладах (художня школа).	1
	Всього	6

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль/блок 1. Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва III курс 5 семестр	
	Зміст та завдання образотворчого мистецтва як навчального предмета.	2
	Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва. Методи, прийоми та форми організації навчального процесу з образотворчого мистецтва.	2
	Діючі програми з образотворчого мистецтва.	2
	Дитячий малюнок як феномен художньої культури. Особливості образотворчої діяльності учнів.	4
	Історія методики викладання образотворчого мистецтва. Сучасні навчально-методичні матеріали.	4
	Вимоги до викладання та викладача образотворчого мистецтва.	2
	Методики зображення з натури, по пам'яті, за уявою	6
	Всього	22
	Змістовий модуль/блок 2. Організація навчального процесу з образотворчого мистецтва III курс 6 семестр	

	Аналіз діючих програми з образотворчого мистецтва.	4
	Реалізація основних образотворчих проблем з образотворчого мистецтва (Колір, композиція, простір, форма та об'єм).	4
	Розвиток уяви, художньо-образного мислення (вправи)	4
	Планування та організація навчального процесу з образотворчого мистецтва:	4
	Календарно-тематичне планування з образотворчого мистецтва у спеціалізованих навчальних закладах (художня школа).	8
	Всього	22

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль/блок 1. Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва ІІІ курс 5 семестр	
	Зміст та завдання образотворчого мистецтва як навчального предмета.	2
	Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва. Методи, прийоми та форми організації навчального процесу з образотворчого мистецтва.	2
	Діючі програми з образотворчого мистецтва.	4
	Дитячий малюнок як феномен художньої культури. Особливості образотворчої діяльності учнів.	4
	Історія методики викладання образотворчого мистецтва. Сучасні навчально-методичні матеріали.	6
	Вимоги до викладання та викладача образотворчого мистецтва.	4
	Методики зображення з натури, по пам'яті, за уявою	6
	Всього	30
	Змістовий модуль/блок 2. Організація навчального процесу з образотворчого мистецтва ІІІ курс 6 семестр	
	Аналіз діючих програми з образотворчого мистецтва.	6
	Реалізація основних образотворчих проблем з образотворчого мистецтва (Колір, композиція, простір, форма та об'єм).	6

	Розвиток уяви, художньо-образного мислення (вправи)	4
	Планування та організація навчального процесу з образотворчого мистецтва:	6
	Календарно-тематичне планування з образотворчого мистецтва у спеціалізованих навчальних закладах (художня школа).	8
	Всього	28

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Методика викладання образотворчого мистецтва» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності. Поточний контроль, оцінювання активності і знань студентів під час практичних занять, поточне бліцопитування, контроль за виконанням завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Роль та функції мистецтва в житті суспільства, значення викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі та художній школі.
2. Розкрити зміст, завдання, мету навчального предмету «Мистецтво» та «Образотворчого мистецтва» зокрема.
3. Розкрити зміст, завдання, мету викладання образотворчого мистецтва у художній школі та гуртковій роботі.
4. Визначити зміст та науково-теоретичні засади навчання та виховання школярів в процесі занять образотворчим мистецтвом.
5. Розкрити предмет, мету і завдання курсу «Методика викладання образотворчого та декоративного мистецтва».
6. Розкрити вікові психолого-педагогічні особливості образотворчої діяльності школярів.
7. Методика розкриття основних положень образотворчої грамоти в різних видах художньої діяльності.
8. Професійна культура, майстерність та методична діяльність вчителя образотворчого мистецтва. Вимоги до нього.
9. Історія методики підготовки вчителів образотворчого мистецтва.
10. Розкрити основні історичні етапи розвитку методики викладання образотворчого мистецтва.

11. Зміст, умови, форми та методи сучасної методики викладання образотворчого мистецтва у школі.
12. Дитячий малюнок, як феномен художньої культури.
13. Розвиток творчих здібностей на уроках образотворчого мистецтва.
14. Провести порівняльний аналіз діючих програм з образотворчого мистецтва.
15. Окреслити принципи та методи побудови календарно-тематичного планування.
16. Розкрити сучасні напрямки викладання образотворчого мистецтва у школі та позашкільних закладах.
17. Вимоги до організації навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва.
18. Колір як найважливіша проблема образотворчого мистецтва. Виразність, символіка кольору.
19. Особливості розкриття навчальної проблеми простір.
20. Образотворчі проблеми та шляхи їх реалізації.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Назви змістових модулів і тем	Кількість балів					
		у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1		3	4	5	6	7
Змістовий модуль/блок 1. Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва						
Психолого-педагогічні основи викладання образотворчого мистецтва. Методи, прийоми та форми організації навчального процесу з образотворчого мистецтва.				2-5		
Діючі програми з образотворчого мистецтва.				2-5		
Дитячий малюнок як феномен художньої культури. Особливості образотворчої діяльності учнів.				2-5		
Історія методики викладання образотворчого мистецтва. Сучасні навчально-методичні матеріали.				2-5		5-20
Вимоги до викладання та викладача образотворчого мистецтва.				2-5		
Методики зображення з натури, по пам'яті, за уявою				2-5		5-20
ЗАЛІК				26-60 балів		10-40 балів
Змістовий модуль/блок 2. Організація навчального процесу з образотворчого мистецтва						
Реалізація основних образотворчих проблем з образотворчого мистецтва (Колір, композиція,				2-5		

простір, форма та об'єм).						
Розвиток уяви, художньо-образного мислення (вправи)				2-5		5-20
Планування та організація навчального процесу з образотворчого мистецтва				2-5		
Календарно-тематичне планування з образотворчого мистецтва у спеціалізованих навчальних закладах (художня школа).				2-5		5-20
Підсумковий модуль				24-60 балів		10-40 балів

За підготовку до лабораторного заняття та активність на ньому студент може отримати від 2 до 5 балів.

Відмінно 5 Грунтовні теоретичні й методичні знання, свідоме володіння психолого-педагогічними аспектами, методами та формами навчання, орієнтація в програмах, творче застосування художньо-виразних засобів, здатність систематизувати, узагальнювати, робити висновки, креативність у відповідях, самостійне використання знань та умінь, вміння мотивувати учнів.

Добре 4 Достатні знання з методики та образотворчого мистецтва, уміння користуватися методами та формами навчання, орієнтація в програмах, правильне використання термінології з поодинокими помилками, здатність узагальнювати матеріал, але не завжди самостійно, допускаються неточності у постановці навчальних завдань та структурі уроку.

Добстатньо 3 Належні знання, але з помилками у визначеннях, нечітке володіння методами та формами навчання, термінологією. Орієнтація в програмах неповна. Узагальнення і систематизація можливі лише на конкретних прикладах. Часткова самостійність, середній рівень художньо-мистецького мислення, вирішення завдань переважно під керівництвом.

Задовільно 2 Фрагментарні знання з методики, часткове розуміння психофізіологічних особливостей дітей, неточності в термінології. Вміння користуватися методами і формами навчання часткове. Відповідь поверхова, з помилками. Самостійність низька, вирішення завдань лише під керівництвом.

Незадовільно 1 Дуже слабкі знання, відсутність умінь аналізу, невміння працювати з програмами, повна залежність від зовнішньої допомоги. Немає навичок структуризації уроку, слабе володіння

термінологією, репродуктивність.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів (5–20 балів)

20–18 балів (відмінно, А)

Завдання виконано повністю, у відповідності до теми та методичних вимог.

Високий рівень теоретичної підготовки, посилення на джерела, правильна термінологія.

Матеріал подано структуровано, логічно, із власними прикладами та аргументами.

Творчий підхід: наявність власних висновків, креативних ідей, оригінальних рішень.

У практичних роботах – охайність, завершеність, художня виразність.

17–15 балів (добре, В)

Завдання виконано в основному правильно, тема розкрита.

Є незначні неточності у викладі матеріалу чи оформленні.

Термінологія використана правильно, але трапляються поодинокі помилки.

Приклади подані, але без достатнього аналізу або частково шаблонні.

Творчий підхід присутній, але не завжди послідовний.

14–12 балів (добре, С)

Завдання виконано частково: деякі аспекти теми не розкрито.

Матеріал має фрагментарний характер, відчувається поверховість.

Використання термінології непослідовне, допущені помилки.

Приклади є, але вони загальні, без зв'язку з практикою.

Творчий підхід обмежений, переважає репродуктивність.

11–9 балів (задовільно, D)

Завдання виконано з помітними недоліками, тема розкрита лише частково.

Наявні значні помилки у змісті та термінології.

Матеріал викладено непослідовно, без системності.

Відсутній або мінімальний творчий підхід.

У практичних завданнях – низький рівень охайності та виразності.

8–6 балів (задовільно, E)

Завдання виконано формально, без достатнього розкриття теми.

Суттєві прогалини в знаннях, численні помилки у викладі матеріалу.

Відсутність прикладів та самостійних висновків.

Використання термінів неправильне або випадкове.

У практичних роботах – невиразність, неохайність, відсутність завершеності.

5 балів (незадовільно, Fx)

Завдання виконано частково або не відповідає темі.

Тема розкрита фрагментарно, знання поверхові.

Відсутні висновки, приклади, аргументація.

Багато грубих помилок, хаотичний виклад матеріалу.

У практичних завданнях – відсутність цілісності та художньої виразності.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

Оцінка «**відмінно**» (**A**) ставиться студенту коли він має ґрунтовні теоретичні знання з образотворчого мистецтва та методики його викладання, має свідомі знання особливостей психофізіологічного розвитку дітей шкільного віку, їх можливостей в образотворчій діяльності. Володіє дидактичними прийомами та методами, вирізняє форми навчання образотворчого мистецтва. Знає та орієнтується в навчальних програмах з образотворчого мистецтва для середньої школи, володіє образотворчою та психолого-педагогічною термінологією. Має повне розуміння художньо-виразних засобів образотворчого мистецтва та естетичних якостей дитячої художньої творчості. У межах програми, здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та життєвими явищами. Студент свідомо послуговується мовою візуального мистецтва у роздумах, поясненні матеріалу, висновках та узагальненнях, має достатньо високий рівень художньо-мистецького мислення і розвитку світопізнання і світовідчуття: самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності у творчій художній діяльності та у навчальному процесі викладання образотворчого мистецтва. Вільно знаходить вирішення поставлених завдань. Володіє структурою уроків з образотворчого мистецтва, користується різними видами та типами уроків. Має навички мотивації до творчої діяльності учнів. Вміє вірно відповідно теми та мети поставити навчальне завдання. Володіє навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації. Загальна відповідь характеризується креативністю, творчим підходом до вирішення поставлених задач.

Оцінка «**добре**» (**B**) ставиться студенту коли він має достатні теоретичні знання з образотворчого мистецтва та методики його викладання, має знання особливостей психофізіологічного розвитку дітей шкільного віку, їх можливостей в образотворчій діяльності. Володіє дидактичними прийомами та

методами, вирізняє форми навчання образотворчого мистецтва. Знає та достатньо орієнтується в навчальних програмах з образотворчого мистецтва для середньої школи, володіє образотворчою та психолого-педагогічною термінологією, допускає незначні помилки. Має розуміння художньо-виразних засобів образотворчого мистецтва та естетичних якостей дитячої художньої творчості. У межах програми, здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та життєвими явищами за зовнішніми мотивами. Студент послуговується мовою візуального мистецтва у роздумах, поясненні матеріалу, висновках та узагальненнях, має достатній рівень художньо-мистецького мислення і розвитку світопізнання і світовідчуття: не завжди самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності у творчій художній діяльності та у навчальному процесі викладання образотворчого мистецтва. Знаходить вирішення поставлених завдань. Володіє структурою уроків з образотворчого мистецтва, користується різними видами та типами уроків, допускає незначні помилки. Має навички мотивації до творчої діяльності учнів. Вміє вірно, але не завжди чітко, відповідно теми та мети поставити навчальне завдання. Володіє не в повній мірі навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Характеризується творчим підходом до вирішення поставлених задач.

Оцінка «добре» (С) ставиться студенту коли він має належні теоретичні знання з образотворчого мистецтва та методики його викладання, має знання особливостей психофізіологічного розвитку дітей шкільного віку, їх можливостей в образотворчій діяльності, але допускає помилки у визначенні. Володіє, але не чітко, дидактичними прийомами та методами, вирізняє форми навчання образотворчого мистецтва. Знає та орієнтується в навчальних програмах з образотворчого мистецтва для середньої школи, володіє образотворчою та психолого-педагогічною термінологією, допускає незначні помилки. Має розуміння художньо-виразних засобів образотворчого мистецтва та естетичних якостей дитячої художньої творчості. У межах програми, здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та життєвими явищами за зовнішніми мотивами та лише на конкретних прикладах. Студент частково послуговується мовою візуального мистецтва у роздумах, поясненні матеріалу, висновках та узагальненнях, має середній рівень художньо-мистецького мислення і розвитку світопізнання і світовідчуття: не завжди самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності у творчій художній діяльності та у навчальному процесі викладання образотворчого мистецтва. Знаходить вирішення поставлених завдань під керівництвом. Володіє структурою уроків з образотворчого мистецтва, не завжди користується різними видами та типами уроків, допускає незначні помилки. Має середні навички мотивації до творчої діяльності учнів. Вміє вірно, відповідно теми та мети поставити навчальне завдання, але не чітко його формулює. Володіє на середньому рівні навичками

аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Характеризується творчим підходом до вирішення поставлених задач та зовнішніми мотивами.

Оцінка «задовільно» **(D)** ставиться студенту коли він може продемонструвати теоретичні знання з образотворчого мистецтва та методики його викладання, має часткові знання особливостей психофізіологічного розвитку дітей шкільного віку, їх можливостей в образотворчій діяльності, але допускає помилки у визначенні. Частково володіє дидактичними прийомами та методами, не вірізняє форми навчання образотворчого мистецтва. Знає та не чітко орієнтується в навчальних програмах з образотворчого мистецтва для середньої школи, володіє образотворчою та психолого-педагогічною термінологією, допускає значні помилки. Має не повне розуміння художньо-виразних засобів образотворчого мистецтва та естетичних якостей дитячої художньої творчості. У межах програми, частково здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, інколи застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та життєвими явищами за зовнішніми мотивами та лише на конкретних прикладах. Студент частково послуговується мовою візуального мистецтва у роздумах, поясненні матеріалу, висновках та узагальненнях, має низький рівень художньо-мистецького мислення і розвитку світопізнання і світовідчуття: не самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності у творчій художній діяльності та у навчальному процесі викладання образотворчого мистецтва. Знаходить вирішення поставлених завдань під керівництвом. Частково володіє структурою уроків з образотворчого мистецтва, не завжди користується різними видами та типами уроків, допускає незначні помилки. Має середні навички мотивації до творчої діяльності учнів. Не завжди вірно, асоціативно, відповідно теми та мети ставить навчальне завдання, але не чітко його формулює. Має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації.

Оцінка «задовільно» **(E)** ставиться студенту коли студент має слабкі теоретичні знання. Частково має знання особливостей психофізіологічного розвитку дітей шкільного віку, їх можливостей у образотворчій діяльності. Характеризуються частковою репродуктивністю у відтворенні навчального матеріалу. Спонтанно орієнтується в програмах образотворчого мистецтва, не завжди послідовно викладає свої думки, допускає мовленнєві та термінологічні помилки, його знання з методики викладання образотворчого мистецтва не стійкі, студент не завжди вміє самостійно зробити аналіз художнього твору, порівняння, висновки щодо сприймання творів образотворчого мистецтва. Має недостатні вміння, навички у творчій художній діяльності та спонтанно володіє педагогічною майстерністю викладання методики образотворчого мистецтва. Слабко володіє структурою уроків з образотворчого мистецтва, з затрудненням користується різними видами та типами уроків. Слабко визначає, відповідно теми та мети, поставку навчального завдання. На середньому рівні володіє навичками аналізу та самоаналізу, характеризуються зовнішніми стимулами у

самореалізації. Загальна діяльність на заняттях з курсу характеризується репродуктивністю.

Оцінка **«не задовільно» (F_x)** ставиться студенту коли студент має дуже слабкі теоретичні знання. Не орієнтується у особливостях психофізіологічного розвитку дітей шкільного віку, їх можливостей у образотворчій діяльності. Спонтанно орієнтується в програмах образотворчого мистецтва, не викладає свої думки, допускає мовленнєві та термінологічні помилки, його знання з методики викладання образотворчого мистецтва не стійкі, студент не вміє самостійно зробити аналіз художнього твору, порівняння, висновки щодо сприймання творів образотворчого мистецтва. Не має вміння, навичок у творчій художній діяльності та не володіє педагогічною майстерністю викладання методики образотворчого мистецтва. Майже не володіє структурою уроків з образотворчого мистецтва, не користується різними видами та типами уроків. Не визначає, відповідно теми та мети, постановку навчального завдання. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризуються зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю.

Оцінка **«не задовільно» (F)** – студент не володіє теоретичними знаннями. Характеризуються репродуктивністю у відтворенні навчального матеріалу. Студент здатний набути знання особливостей психофізіологічного розвитку дітей шкільного віку. Володіє незначною частиною тематичного матеріалу методики викладання образотворчого мистецтва, має слабо сформований рівень сприйняття художніх образів. Не володіє структурою уроків з образотворчого мистецтва, не користується різними видами та типами уроків – працює за зразком. Не визначає, відповідно теми та мети, постановку навчального завдання. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризуються зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю. Виявляє певні творчі вміння та навички, володіє незначною частиною термінологічного мінімуму, словниковий запас обмежений, застосування знань та вмінь на практиці незадовільний. Не може сформулювати власну думку та відповісти на поставлені запитання.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

2. Бабенко Л.В. Українське образотворче мистецтво: посіб. для викладачів ВНЗ Кіровоград : КДПУ, 2001. укр.
3. Котляр Володимир Пилипович Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: навч. посіб. для студ. ВНЗ К.: Кондор, 2009. укр.
4. Масол Л.М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : монографія К.: Промінь, 2006. укр
5. Патон Б. Є. та ін. Історія української культури : у 5 т К.: Наук. думка, 2000. Укр
6. Петрова О.М. Мистецтвознавчі рефлексії. Історія, теорія та критика образотв. мистец. 70-х років ХХ ст. : зб. ст. К.: Академія, 2004. Укр.
7. Рудницька О. П. Українське мистецтво у полікультурному просторі : навч. посібник К.: ЕксОб, 2000. укр
8. Шмагало Р. Т. та ін. Мистецька освіта й мистецтво в культуротворчому процесі України ХХ-ХХІ століть : навч. посіб. для студ. ВНЗ Тернопіль: Мандрівець, 2013. укр.
9. Щолокова О. П. та ін. Світова художня культура : Від первісного суспільства до початку середньовіччя : навч. посіб. для студ. ВПНЗ К.: Вища шк., 2004. укр

Допоміжна

1. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі: Навч.-метод, посібник для студентів ХГФ. - К.:ІЗМН, 1997.-312с.
2. Бондар Іван Іванович. Психолого-педагогічні основи навчання образотворчому та декоративно-прикладному мистецтву: Методологічні і метод. нариси. — Черкаси : ЧНУ, 2005. —68с.
3. Вотт Фіона. Арт-ідеї. Школа образотворчого мистецтва: понад 400 ідей малювання фарбами, пастеллю, кольоровими олівцями, чорнилом, ручками / В. Наливана (пер.з англ.) Антоній... Міллер (дизайн та іл.). — К. : Країна Мрій, 2007. — 288с
4. Дубасенюк Олександра Антонівна, Семенюк Тамара Всеволодівна, Антонова Олена Євгеніївна. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності / Житомирський держ. педагогічний ун-т ім. Івана Франка. — Житомир, 2003. — 192с. — Бібліогр.: с. 190-191.
5. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 296с.
6. Кондрацький Василь Іванович. Методи навчання образотворчого мистецтва. — К. : ЦЗРУ, 2005. — 62с.
7. Котляр Володимир Пилипович. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: Навч. посібник. — Запоріжжя : Просвіта, 2003. — 188с.

8. Петренко Ю. М. Образотворче мистецтво у школі: Поради та рекомендації. — К., 2004. — 98с. : мал. — (Посібник для вчителя; №12, грудень 2004). — Бібліогр.: с. 98.
9. Підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва: проблеми та досвід / Ред.: А.М. Богуш. — О., 2002. — 222 с. — (Наук. вісн. Південноукр. держ. пед. ун-ту ім. К.Д. Ушинського; Спец. вип.).
10. Проведення уроків сприйняття мистецтва при викладанні предмету "Образотворче мистецтво" у середній школі / І.І. Попова // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. — 2005. — N 2. — С. 239-244.
11. Опалюк О.М. Образотворче мистецтво з спеціальною методикою викладання. — Кам'янець-Подільський: «МЕДОБОРИ», 2002. — 32с.
12. Петренко Ю. М. Образотворче мистецтво у школі: Поради та рекомендації. — К., 2004. — 98с. : мал. — (Посібник для вчителя; №12, грудень 2004).

5.2. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій з курсу «Методика викладання образотворчого мистецтва»

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів.

Стрітьєвич Т. М. Активні методи навчання у підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва / Т. М. Стрітьєвич // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. — Черкаси: РВВ Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, 2008. — Вип. 129. — С.125–130.

Стрітьєвич Т.М. Аспекти сучасного уроку образотворчого мистецтва / Т.М. Стрітьєвич // вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, 2011. — Педагогічні науки. №8 (219), частина II. — Луганськ. — С.167-172.

Стрітьєвич Т. М. Особливості художнього сприйняття на заняття з образотворчого мистецтва / Т. М. Стрітьєвич // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. — Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2012. — Вип. 103. — С.284-290.

5.3. Інформаційні ресурси (перелік інформаційних ресурсів)

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>

<https://lms.e-school.net.ua/>

<https://pidruchnyk.com.ua/1klas/mystectvo1/>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені

Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).